

(II. výstava, Weinertova umělecká a aukční síň)

(*Josef Čapek, Vlastislav Hofman, Václav Špála, Jan Zrzavý*)

Novodobá práce přináší nové a nové tvary; není to proto, že by se schválně hledaly, jsou vytvářeny bez úmyslu. Každá poctivá činnost jest nová, buduje-li něco ve smyslu nepřejatého řádu, vlastní pravdy. Pohyb soudobé práce nebude se nikdy díti po dráze nikoliv vlastní, všechny cesty, jež vedly k jakémukoliv úspěchu, musejí býti opuštěny, neboť nová díla neleží již v jejich směru. V článku připojeném k seznamu výstavy přirovnává K. Čapek umělecká období k minulým jarům. Bylo-li v prodlení těchto období a jar něco krásného vytvořeno, ať se to zachovává, leč nás prudká doba daleko zanesla od minulé krásy, žádáme si umění vlastního způsobu, jež by bylo odpovědí naší touze a mládí.

Vše, okolí, celý svět je změněn, leč tato nová skutečnost nenachází nikde výrazu, ba naopak, valná většina knih a obrazů ji popírá. Umění, jež nepostupuje, otáčí se kolem vlastní osy. Nové umění bylo nazváno revolučním, jeho trvalá revoluce je v souzvuku se všemi odvětvími práce. Vystavené obrazy jsou tohoto nového druhu; neobvyklé, a přece divák cítí vlastní pospolitost s jejich pravdou a s jejich výbojem. Svět obrazů je náš, nezáří tu žádná nadsmyslná úpravnost ani důmyslná myšlenka, jsou to krásně malované obrazy prostých věcí.

První ze čtyř, *Josef Čapek*, zastoupen jest na výstavě asi 50 pracemi. Jeho dílo je do té míry výtvarné, že nelze téměř rozlišiti malby a představy, neboť obě jest v tak tuhém spojení a v takové závislosti, že se prostupuje. Básnické zaujetí, soucit, hoře a výtvarná forma tvoří celky neobyčejné krásy. Lze jmenovati obrazy: Boxmač, Kolonista, Žal, Zločinec z kina, Žebrák, Ženská hlava, dále obrazy pijáků a jiné. Nikde není násilností a zdá se, že nový tvar ležel šťastnému malíři nadsnadě.

Obrazy Hofmanovy nejsou tak sevřeny a je to na prospěch jeho krajin, jež mají volnost širého prostoru. Jsou to především práce: *Les*, *Povodeň na Slovensku*, *Cesta v jižních Čechách*, *Domky*, *Vyhlička z Radhoště*, *Radhošť*, *Z jižních Čech*, *Ze Slovenska* — neméně dokonalé jsou obrazy: *Oplakávající Madona*, *Amazonka* atd.

Špálovy obrazy *Venkovanky* (41), *Koupání* (42), *Krajiny* (56), *Léta* (64) atd. jsou díla výtvarné čistoty a jímavé krásy, leč zdá se přec, že toto vystavené dílo nezjevuje Špálova umění zcela.

Jan Zrzavý vystavuje několik obrazů malovaných uhlem s velkou něhou a lyričností; jeho dílo je čirě malířské. Srovnáme-li vystavenou olejomalbu s uhlokresbami, jsou snad tyto ve výhodě, leč přece obrazy Zrzavého nejsou kresbami. Práce Zrzavého jest již prosta obludných příznaků, leč dosud obrací se k minulosti.

Výstava *Tvrdošíjných* jest více, než praví její titul; jest výstavou nového českého umění!